

Aldrig hata, bara älska

En blöt höstkväll i hjärtat av Göteborg möts tusentals personer med olika liv, bakgrund och framtid under samma ovala tak. Följ med när en matchkväll i Scandinavium förklarar den sanna innebörden av ordet gemenskap.

Scandinavium har precis exploderat. En raket har släppts fri mot taket. Runtom i arenan skjuts åskådarna upp ifrån sina stolar och ger ifrån sig spontana glädjetjut.

En gammal herre kramar om sin granne och får en kär dunkning i ryggen tillbaka. Överallt ser man stora leenden och synkade handklappningar.

En pappa lyfter upp sin dotter för att få hennes flagga att nå ännu högre. Konfetti, banderoller, vevande halsdukar. Luften är röd-grön och kvalmig av resterna från raketerna. Frölunda Indians, göteborgarnas ishockeylag, har precis avgjort kvällens match.

Charlotte "Lotta" Carlsson, 43, har skuldrorna mot isen och ansiktet mot de jublande supportrarna i publiken. Hennes gröna jacka har svarta detaljer och Scandinaviums siluett tryckt över ryggen. Lotta har varit värdinna och vaktmästare på Scandinavium i snart åtta år. I denna stund får man en förståelse för varför.

Två timmar tidigare ekar det när man öppnar dörren in till arenan.

- Känner du hur kallt det är? säger Bosse Djupström.

Han är eventchef på arenabolaget Gotevent och ansvarig för idrottsevenemangen i Scandinavium.

- Vår fastighetstekniker brukar dra ner temperaturen så mycket som möjligt, det blir så varmt när allt folk kommer sedan.

I trapporna som sträcker sig hela vägen från första raden upp till de brandgula väggarna klättrar funktionärer. De betar av sektionerna för att få ut en så kallad matchklapp på varje stol så att besökarna ska kunna klappa med och bidra till stämningen. Isen ligger blank och öde i mitten av arenan, redo att märkas av tusentals skridskoskär.

Bosse tror att gästerna tycker det är mysigt att komma till Scandinavium. Kombinationen Frölunda Indians, arenan och besökarna är ett "gott recept".

Vad är det då som gör att så många olika typer av människor förenas i sportsammanhang? Vad händer inom oss när vi träffas på dessa av platser?

Vetenskapliga studier visar att sporten är en sorts ritual. Detta förklarar Jens Ljunggren, professor i idrottshistoria på Stockholms universitet. Ritualer innebär att människor samlas för att utföra gemensamma symboler som flaggor, emblem, kläder eller annat. När människor deltar i kollektiva ritualer uppstår en känslomässig energi som gör att de känner sig stärkta.

- Därför är sporten så bra på att skapa kollektiv energi som ger upplevelser av gemenskap, säger Jens Ljunggren.

Lotta står i entrén och välkomnar besökare. Det är en timma kvar till nedsläpp. Många av gästerna kan Lotta namnet på och de skiner upp när de välkomnas in från oktobermörkret.

Inne i arenan har ett fåtal gäster hittat sina platser. På en rad inte långt ifrån isen sitter en familj med huvudena i ett kluster och lusläser matchprogrammet. Längre bort sitter ett par med armarna om varandra i väntan på att ishockeyspelarna ska börja värma upp. Två äldre herrar högt upp bland stolarna avnjuter varsin hamburgare. Ingen av dem säger någonting. Men blickarna vittnar om förväntan.

Det är nu en halvtimme kvar till den tomma isen fylls av adrenalinpumpade och fokuserade idrottsmän. Supportrarna Hugo Stiernspetz, 20 och Rasmus Sidenbring, 19 står förbereder på hejarklackens sektion. Supportergruppen, som kallas Goa gubbar, har en egen plats på arenans ena kortsida. Sektion A. Hugo öppnar en liten lucka i väggen bakom stolarna och plockar fram en enorm röd-grön flagga.

Rasmus säger att det inte spelar någon roll vad man har för bakgrund, så länge man hejar på Frölunda är man välkommen att stå med dem. Hugo nickar och berättar att det är gemenskapen som får honom att komma till Scandinavium. Publiken och vännerna i klacken är hjärtat i arenan. På frågan om vilka tre ord som bäst beskriver supportergruppen svarar Hugo utan att blinka.

- Aldrig hata, bara älska. Det är fyra ord, men det är så det är.

Andra perioden. Goa gubbar bjuder på en allsång som får det att vibrera i bröstkorgen. Hugos bröst är smyckat med ett ståtligt indianhuvud och killarnas halsar ser spända ut när deras röster smälter samman med hejarramsorna. Blickarna är hårt fokuserade mot mitten av arenan. Ibland tystnar de för en stund, som att de inte klarar av att sjunga när skådespelet på isen blir för intensivt.

Lotta står vid ingången till sektion A och slänger vana blickar runtom sig. Smilgroparna är ständigt närvarande. Hon berättar att hon egentligen är helt ointresserad av sport, men gemenskapen gör att hon med glädje står där varje hemmamatch.

I publiken är fördelningen nästan helt jämn mellan män och kvinnor. Och det är inte bara mellan könen det finns en variation.

- Det är ingen skillnad på om du är arbetslös eller om du jobbar som VD. Alla kan sitta bredvid varandra och glädjas åt samma sak, säger Lotta.

Tredje perioden har kommit och gått. Frölunda kvitterade med bara fyra sekunder kvar. Förlängning väntar. En man i 60-årsåldern med oansat grått skägg och tilltufsad frisyr får syn på två bekanta ansikten. Han kramar om sina vänner och avslöjar en sliten tandrad när han brister ut i ett skratt.

- Nu har vi det bra va?

När Frölunda avgjort i förlängningen och extasen lagt sig som en hinna över Scandinavium strömmar folkmassorna ut i det glesa duggregnet. Händer i fickor, dragkedjor uppdragna till underkäkar. Småskratt, visslingar och pigga steg. Sviterna av en ritual. En ritual att bli hög på.

Arbetsrapport Reportage

Källor

Bo "Bosse" Djupström (Eventchef på Gotevent) – 0705828412
Charlotte "Lotta" Carlsson (Värdinna/vaktmästare på Gotevent) – 0761498898
Jens Ljunggren (Professor i idrottshistoria på Stockholms Universitet) –
08-163664, jens.ljunggren@historia.su.se
Hugo Stiernspetz (supporter) – 0702808449
Rasmus Sivenbring – 0702931614

Detta gick bra

Denna gång gick intervjuerna mycket bättre än på personporträttet! Jag var mer avslappnad, ställde fler följdfrågor baserat på det jag hörde. Jag är också jätteglad att jag tagit mig tid att besöka stället tre gånger och prata med amma personer flera gånger. När man väl "lärt känna" och hängt med personen kommer man lättare in i ett samtal och jag fick många bra pratminuter och kommentarer när personen var "in action". Nästan fler än när vi satt ner och hade en formell intervju.

Jag är nöjd med att jag tog så otroligt mycket anteckningar på mina observationer. Jag stod i timmar sammanlagt och bara skrev ner intryck. Det var guld när jag väl kom hem och skulle skriva. Jag är dessutom grymt nöjd med min disponering av tid under hela arbetet.

Detta vill jag utveckla

Jag gick in med tanken att Scandinavium skulle vara mötesplatsen. När jag varit där första gången insåg jag att jag hade svårt att hitta en vinkel på just Scandinavium och fick tänka om. Jag fick istället vinkla texten mot den imaginära mötesplatsen "sport". Sedan brottades jag med hur specifik jag skulle vara; skulle jag prata enbart hockey eller i generella termer? Det blev någon luddigt mellanting. Oavsett om det är bra eller dåligt känner jag inte att jag har tagit kontroll över vinkeln.

Jag upplevde vid två av mina intervjuer att när vi avrundade samtalet och jag stängde av inspelningsprogrammet så började personen slappna av och prata ännu mer. Precis som Marie Branner berättade om. Jag önskar att jag tagit vara på detta bättre, jag var jätteirriterad på mig själv och försökte komma ihåg vad jag inte hade fått med i ljudfilen. Detta ska jag komma ihåg till nästa gång.

Jag har svårt att hitta en balans och en gräns för när gestaltning övergår till gåtor. Jag försöker gestalta så mycket jag kan, men ibland känns det bara löjligt. Text skrev jag "smilgruparna är ständigt närvarande", för att få fram att personen ler konstant. Vart går gränsen till att "Hon ler konstant" funkar kontra inte funkar? Detta vill jag träna på. Jag försöker på något sätt tänka att det bör vara en mix. Om jag bara kör gestaltning är jag rädd att texten ska kännas pretentiös. Får klura vidare på detta.